

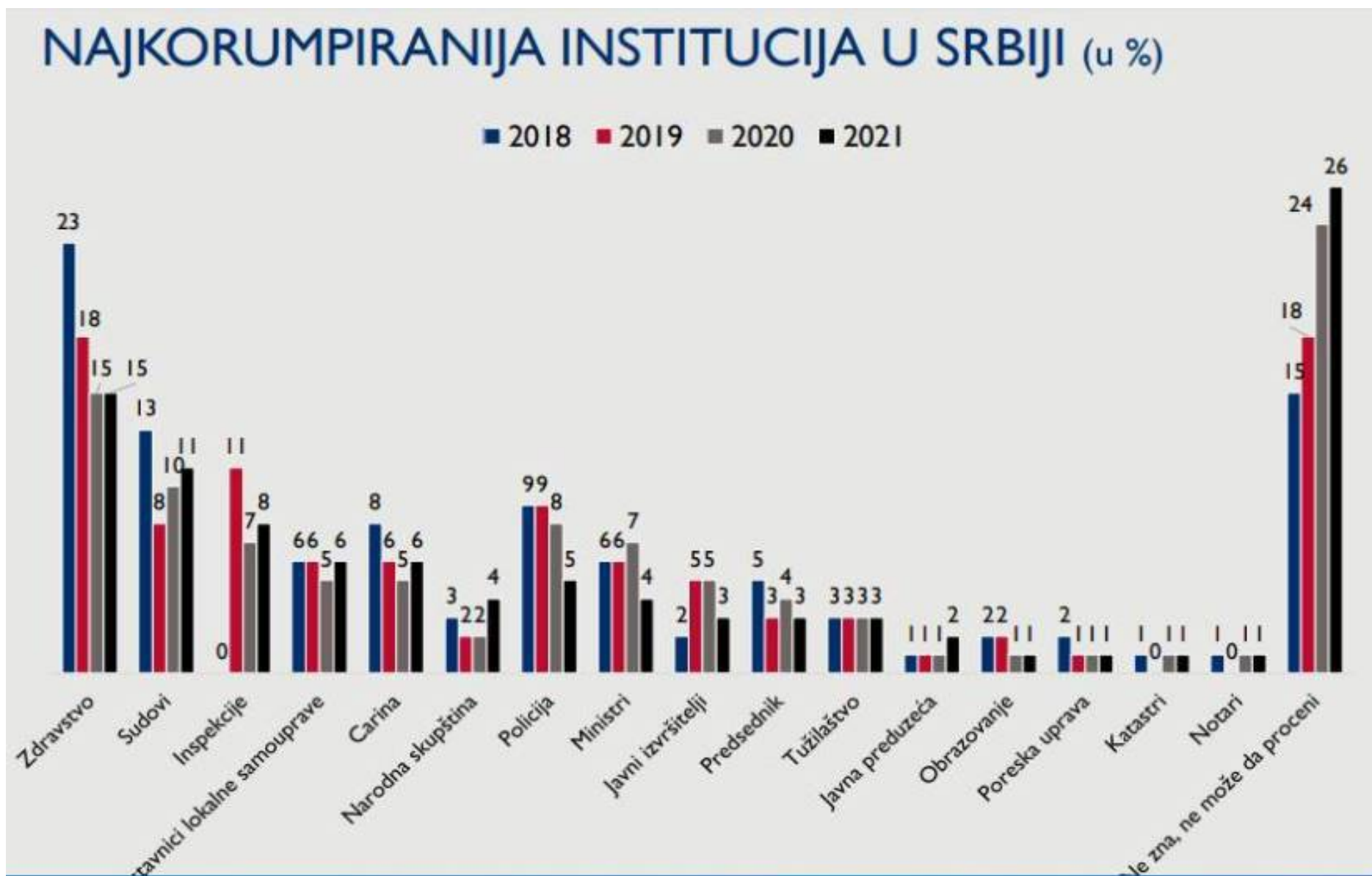
**Konferencija za medije 15.maj, 2025.
Beograd**

Korupcija u zdravstvu Republike Srbije

**Dr Dragan Milić
Klinika za kardiohirurgiju Niš**

**Dr Draško Karadinović
NVO Doktori protiv korupcije**

AKTUELNO STANJE

SISTEMSKI UZROCI:

- Sistemske zakone iz zdravstva usvojene 2005.god. uvode princip legalnog konflikta javnog i privatnog interesa u ovu javnu službu.
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti dozvoljava državnom lekaru da radi dopunski u privatnom sektoru-legalizacija konflikta interesa-čl 199
(ali zbog protivljenja javnosti tada vremenski ograničeno čl 277).
- Zakon o komorama zdravstvenih radnika (lekarska, stomatološka...itd) spaja u obaveznu profesionalnu (ne strukovnu tipa SLD) organizaciju članove preduzetnike i zaposlenike iz javne službe.
- 2010.god. poslednji pokušaj ukidanja konflikta interesa završen neuspešno jer tadašnja vlast, sadašnja opozicija podržala konflikt interesa.
- Od 2019.god. po Zzz zdravstveni radnici smeju da prime nenovčane poklone čija pojedinačna vrednost ne prelazi pet odsto prosečne plate, što je 2.726 dinara (23 evra), a ukupna vrednost ne prelazi prosečnu neto platu od 54.521 dinara (**462 evra**)...a koliko je to u 2025...?

Ali tabu tema i za vlast i za opoziciju!

POSLEDICE

1. Sistemska korupcija

Državni lekari rade privatno u dopunskom radu uz odobrenje direktora ustanove:

- Dugačke liste čekanja usled niske produktivnosti državnog lekara
- Dvostruko plaćanje pacijenta-osiguranika:doprinos 10,3%+iz džepa
- Razvoj pseudo privatnog sektora koji parazitira na listama čekanja

EFEKTI:

Alarmanтни zdravstveni ishodi zbog narušavanja načela dostupnosti, jednakosti i pravednosti na zdravstvenu uslugu!

Primer:

Od kardiovaskularnih bolesti umre godišnje 50.000 ljudi odnosno 50% od ukupnog broja umrlih u Srbiji!

-u EU na 100.000 stanovnika umre 413 dok u Srbiji 815 stanovnika !

Od malignih oboljenja godišnje umre 20.000 ljudi odnosno 20% od ukupnog broja umrlih u Srbiji!

- u EU na 100.000 stanovnika umre 242 dok u Srbiji 283 stanovnika!

Sa prosekom EU godišnje bi spasili grad veličine Kikinde ili Pirota!

2. Institucionalna korupcija:

Primeri:

Legalni konflikt interesa je omogućio trgovinu listama čekanja na Institutu za onkologiju Vojvodine. Iz rešenja Agencije za borbu protiv korupcije:

„KE“ свеску по абecedном реду која се налази у списима предмета произлази да је у том периоду лечено око 400 пацијената од којих је око 300 пацијената из Републике Српске који су плаћали услуге од 3.000 до 4.000 евра, док су 80 пацијената пацијенти РЗЗО који су ту услугу такође плаћали како би се лечили преко реда.

Trgovina zaposlenih u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć Beograda sa pogrebnicima. Iz tužbe Agencije za borbu protiv korupcije:

окупирали налазе у односу на потенцијалног пацијента и да ли је у том тренутку било ближих слободних екипа.

Након што су констатовали смрт, окривљени су препоручивали приватне погребнике са којима су били у "пословним односима" ради сахране покојника.

Делови по потреби изјаве оштећених (родоине преминулих).

У периоду од априла до септембра 2006. године у 53 случаја са смртним исходом који су окривљени опсервирани, биле су започете само три реанимације и то од стране др.

Primer 3

Ugašena proizvodnja biomedicinskih lekova u strateškim ustanovama:

-Na pr. Institut za transfuziju krvi Srbije više ne proizvodi ključne lekove globulin i albumin koji su se frakcionisali iz krvne plazme 200 hiljada dobrovoljnih davalaca.

-1g uvoznog globulina košta 80 evra!

-Iz 50 tona besplatne krvne plazme dobrovoljnih davalaca krvi se može dobiti 200 kg globulina!

Koji je razlog prestanka proizvodnje besplatnog globulina, upotrebe ovog skupog leka u indikovanim količinama kod domaćih pacijenata i uštede desetine milione evra za državu?

Nebitno pitanje za vlast, opoziciju i najveći broj medija!

ZAKLJUČAK

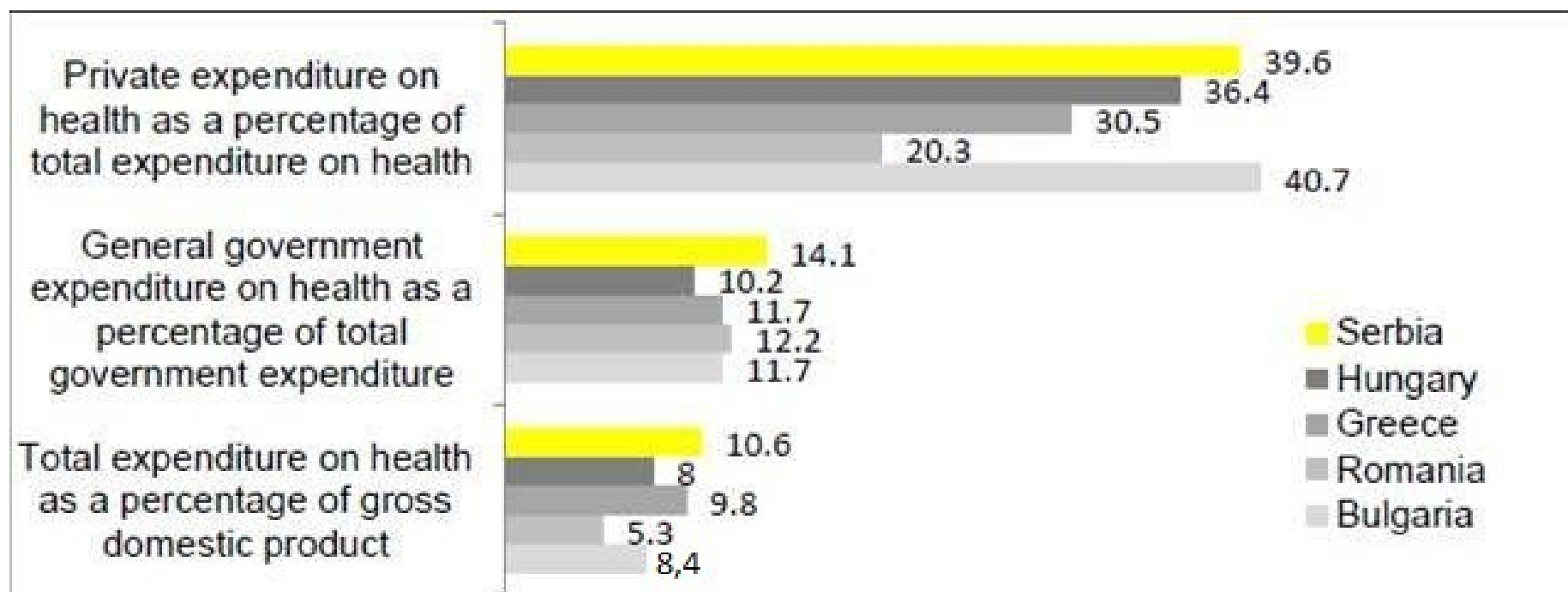
Sistemske slučajeve korupcije, sa teškim posledicama po zdravlje i život građana, iako potpuno dokazani, nisu imali sudski epilog!

**SLOM PRAVNE DRŽAVE I
IMPLICITNA/EKSPPLICITNA PODRŠKA
KORUPCIJI U ZDRAVSTVU!**

Kolika je godišnja ukupna potrošnja za zdravstvo u Srbiji?

Nema zvaničnog odgovora! RFZO ne prikazuje godišnje finansijske izveštaje! Ministar finansija Siniša Mali: u 2025.god. iz javnih izvora se izdvaja 613,9 milijardi dinara ili 5,5 milijardi evra. Građani osim obaveznog doprinosa od 10,3% na platu plaćaju još 2,2 milijardi evra iz džepa za zdravstvenu uslugu u privatnom sektoru za koju nisu refundirani od RFZO!

UKUPNA POTROŠNJA U ZDRAVSTVU 7.7 milijardi evra.

ARHITEKTURA KORUPCIJE U ZDRAVSTVU SRBIJE

MODEL PIRAMIDALNE KORUPTIVNE KOALICIJE

- **KORUPTIVNI KARTEL-VRH PIRAMIDE**

Privilegovana mreža preduzeća u tenderima za građevinske investicione radove, u javnim nabavkama za medicinsku opremu, farmaceutske proizvode, vlasnici distributivne mreže, brojnih medija...itd. i tesno interesno povezana sa političkom strankom na vlasti, usmerava zdravstvenu regulativu i tekuće poslovne i kadrovske odluke preko MZ i RFZO u svoju korist.

- **OSNOVA PIRAMIDE-IZVRŠIOCI**

Desetina hiljada državnih lekara čija pacifikacija i poslušnost se postiže preko mehanizma dopunskog rada i organa zaduženih za disciplinske mere:

-direktor zdravstvene ustanove daje ili ne daje saglasnost za dopunski rad

-LKS, SKS, zdravstvena inspekcija MZ...može da ili ne pokrene postupak protiv buntovnog lekara (žalba pacijenta, stručna greška, finansijski prestup, razne ucene i pritisci...) sa rizikom teških ličnih i profesionalnih posledica.

MEDIJSKI I POLITIČKI ASPEKTI KORUPCIJE U ZDRAVSTVU

-Proizvodnja kontinuirane pozitivne medijske naracije o inovativnim lekovima, veštačkoj reprodukciji, o retkim bolestima (dok se masovno umire od čestih !), odnedavno o ukidanju lista čekanja, digitalizaciji zdravstva... od zdravstvenih zvaničnika kroz veliki broj TV i digitalnih platformi kao i štampanih medija.

-Simulacija borbe protiv korupcije sporadičnim akcijama protiv sitne korupcije/mita i medijatizovanim “antikoruptivnim” projektima (primer GONGO "Srbija u pokretu").

Rezultat: snažno medijsko spinovanje pomera efikasno fokus sa ključnih problema u cilju stvaranja i održavanja konfuziju u javnosti.

Politička opozicija pasivna po pitanju sistemske korupcije, reaguje kod incidentnih epizoda i slučajeva sitne korupcije, ali odbija da osudi odgovorne političare i lekare za velike koruptivne afere iz perioda svoje vlasti. Odbija da prihvati odgovornost za usvajanje koruptivnih zakona i građanima ponudi kvalitetni model zdravstva .

Hvala na pažnji

